

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 26.11.2008
KOM(2008) 800 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL DET EUROPÆISKE RÅD

En europæisk økonomisk genopretningsplan

Det er nu, der skal handles

Det er, når de er stillet over for de største vanskeligheder, at de europæiske regeringer og institutioner skal bestå deres virkelige prøve. I sådanne situationer er de nødt til at udvise opfindsomhed. De er nødt til at udvise beslutsomhed og smidighed. De er nødt til at vise, at de er opmærksomme på behovene hos familier og befolkninger i hele Den Europæiske Union, og at de er i stand til at træffe de rette forholdsregler over for den pludselige nedgang i væksten og beskæftigelsen i Europa.

EU vil frem for alt blive vurderet på baggrund af resultaterne. Siden denne kommission trådte til, har den sat fokus på Den Europæiske Unions evne til at levere resultater, der kommer borgerne til gode. Den har målrettet indsatsen mod områder, som vil få indvirkning på europæere overalt i EU. Den har slået til lyd for partnerskaber med centrale aktører på alle niveauer. Den har gjort det klart, at arbejdet ikke er gjort, før resultaterne kan ses ude i marken.

Den nuværende økonomiske krise giver en anden mulighed for at vise, at Den Europæiske Union tjener sine borgere bedst, når den gør konkret handling til en prøvesten. EU kan gøre en forskel.

I vanskelige tider kan man fristes til at føle sig magtesløs. Men Europa er ikke magtesløs. Med en intelligent koordinering af regeringernes og EU's instrumenter står Europa godt rustet til at standse tendensen hen imod en dybere recession. Et Europa, som er parat til at handle hurtigt, dristigt, ambitiøst og målrettet, vil være et Europa, som er i stand til at bremse nedgangen og begynde at vende udviklingen. Vi synker eller svømmer sammen.

Det, som Den Europæiske Union især kan bidrage med, er dens evne til at få partnere til at arbejde sammen. Sammenkoblingen af medlemsstaternes og EU's indsats vil kunne udgøre en effektiv løftestang for forandring. Det vil gøre det muligt at udnytte det stærkeste potentiale i de enkelte dele af Europa bedst muligt og sammensætte globale foranstaltninger over for denne globale krise.

Kommissionen tog for en måned siden initiativ til at fastlægge en målrettet og koordineret indsats over for krisen. Jeg er glad for at se, hvordan nationale regeringer, der reagerer over for deres egne problemer, har ladet sig inspirere af de fælles principper, der er opstillet for den europæiske indsats. Kommissionen styrker i dag denne platform for fælles indsats med en plan, der skal dæmme op for den negative udvikling og fremme efterspørgsel og tillid og herved forhindre tab af flere hundrede tusinde arbejdspladser og holde store og små virksomheder i gang, indtil væksten vender tilbage.

Den europæiske økonomiske genopretningsplan hviler på to søjler og et samlende princip:

- *Den første søjle består af en stor tilførsel af købekraft til økonomien for at øge efterspørgslen og tilliden. Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne og EU aftaler et budgetincitament på 200 mia. EUR (1,5 % af BNP) for at øge efterspørgslen i fuld overensstemmelse med stabilitets- og vækstpakten*
- *Den anden søjle har til formål at opfylde behovet for en direkte kortsigtet indsats for at styrke Europas konkurrenceevne på lang sigt. I planen indgår der et omfattende program, der skal fremme "intelligente" investeringer. Intelligente investeringer er investeringer i fremtidens kvalifikationsbehov, investeringer i energieffektivitet med henblik på at skabe beskæftigelse og spare energi, investeringer i ren teknologi for at styrke sektorer som*

byggeriet og bilindustrien på fremtidens markeder for kulstoffattige produkter og investeringer i infrastrukturer og sammenkobling for at fremme effektivitet og innovation.

Samtidigt vil de ti genopretningsforanstaltninger, der er inkluderet i planen, hjælpe medlemsstaterne med at skabe de rette arbejdsmarkedsvilkår og økonomiske vilkår for at kunne tage de aktuelle udfordringer op, med at give SMV'erne nye finansieringsmuligheder, begrænse den administrative byrde og sætte skub i investeringer i infrastrukturmodernisering. Planen vil gøre Den Europæiske Union konkurrencedygtig og ruste den til en lavkulstoføkonomi.

- Planens samlede princip er solidaritet og social retfærdighed. I svære tider må vores indsats geares til at hjælpe de dårligst stillede; til at værne om beskæftigelsen gennem tiltag vedrørende sociale bidrag; til øjeblikkeligt at tage fat på de langsigtede jobmuligheder for dem, der bliver arbejdsløse, gennem Den Europæiske Fond for Globaliseringstilpasning og hurtigere indgriben fra Den Europæiske Socialfond; til at reducere energiomkostningerne for de sårbare grupper gennem målrettet energieffektivitet og til at løse problemerne for dem, der endnu ikke har internettilslutning.

Jeg er overbevist om, at der i krisetider vil åbne sig muligheder for at fremskynde forandring og gennemføre strukturreformer, der kan ruste os godt til fremtidens globaliserede økonomi. Det er en stor mulighed for Europa.

Der ligger nu en omfattende og ambitiøs genopretningsplan på bordet. Jo hurtigere, vi gennemfører den, desto hurtigere kan vi yde den hjælp, som europæerne har brug for i dag.

José Manuel Durão Barroso

Bruxelles, den 26. november 2008

1. INDLEDNING

Den globale finanskrisen har ramt EU hårdt. Kreditstramninger, fald i huspriserne og vakkende børser er alle faktorer, der er med til at svække forbrugernes tillid, forbrug og investeringer. Husholdningerne er udsat for et reelt pres. Virksomhedernes ordrebøger er tomme. I sektorer, som er afhængige af forbrugerkredit - f.eks. privat byggeri og bilindustrien - er markederne i mange medlemsstater alvorligt ramt af krisen.

De seneste økonomiske prognoser har tegnet et dystert billede med en vækst tæt på nul, risiko for økonomisk afmatning i EU i 2009 og en stigning i antallet af arbejdsløse med næsten 2,7 millioner i de kommende to år, hvis der ikke træffes korrigerende foranstaltninger. I ugerne efter offentliggørelsen af disse prognoser er den økonomiske situation forværret yderligere:

- Situationen på de finansielle markeder er fortsat skrøbelig og forbliver sandsynligvis vanskelig i en længere periode end forventet
- Tilliden hos husholdninger og virksomheder er svækket meget mere end forventet
- Opremsningen har bredt sig til vækstøkonomierne med negative konsekvenser til følge for den europæiske eksport.

Euroområdet og flere medlemsstater befinder sig allerede i en recession. Der er risiko for, at denne situation forværres yderligere ved at investeringer og forbrugernes køb udskydes, hvilket vil sætte gang i en ond cirkel med faldende efterspørgsel, skrinlægning af virksomhedsplaner, mindre innovation og afskedigelser. Det ville kunne skubbe EU ud i en alvorligere og længerevarende recession med det resultat, at den økonomiske situation forværres yderligere næste år, og at arbejdsløshedsstallet stiger med flere millioner.

Der er behov for en hurtig og målrettet indsats for at stoppe denne negative udvikling. Europa er nødt til at bruge alle de redskaber, man råder over. Det betyder, at medlemsstaterne og EU skal arbejde sammen og koordinere indsatsen inden for EU med henblik på at formulere globale tiltag. Da EU greb ind over for den finansielle krise, sikrede EU sig, at indsatsen på EU-plan og på nationalt plan var samordnet. Hermed lykkedes det at skabe stabilitet på et meget kritisk tidspunkt. Medlemsstaterne bør nu igen benytte sig af EU's styrke, som er at kunne sikre effektiv koordinering, tilbyde troværdige rammer med stabilitets- og vækstpacten og Lissabon-strategien, og også udnytte stordriftsfordelene ved euroen og verdens største enhedsmarked. Samspillet mellem landene og EU kan hjælpe alle medlemsstaterne med at ride de værste globale økonomiske storme af og komme styrkede ud af krisen.

Navnlig euroen har vist sig at være en uvurderlig styrke for EU-økonomierne og en afgørende stabilitetsfaktor. Sammen med den uafhængige Europæiske Centralbank, som spiller en meget vigtig rolle, beskytter euroen mod destabiliserende valutakursudsving, som ville have gjort det meget sværere at sætte ind over for krisen på nationalt plan.

Kommissionen tog for en måned siden initiativ til at redegøre for sine planer for at imødegå den finansielle krise, som tager sigte på de bredere økonomiske problemer og på at gøre Europa til en central spiller i den globale indsats over for den finansielle krise¹. I starten af

¹ Meddelelse af 29. oktober - KOM(2008) 706.

november blev EU's stats- og regeringschefer enige om behovet for en koordineret indsats og anmodede Kommissionen om at fremsætte forslag til drøftelse på deres decembermøde.

En europæisk økonomisk genopretningsplan

Denne **europæiske økonomiske genopretningsplan** er Kommissionens svar på den øjeblikkelige økonomiske situation. På grund af omfanget af den krise, vi står over for, er der behov for en koordineret EU-indsats, der er stor og ambitiøs nok til at genskabe forbrugernes og virksomhedernes tillid. Det er nødvendigt at bruge alle tilgængelige politiske redskaber på EU-plan og nationalt plan. De fleste af de økonomiske redskaber og navnlig dem, der stimulerer forbrugerefterspørgslen på kort sigt, råder medlemsstaterne selv over. Medlemsstaterne har meget forskellige udgangspunkter, hvad angår det finanspolitiske spillerum. Det betyder, at effektiv koordinering er så meget desto vigtigere.

Alle medlemsstaterne vil skulle sætte ind over for krisen. Koordinerede, nationale foranstaltninger kan sideløbende tage sigte på forskellige mål. De kan afbøde recessionens konsekvenser på kort sigt. Men de kan også fremme de strukturreformer, der er nødvendige, for at EU kan komme styrket ud af krisen, uden at underminere langsigtet finanspolitisk bæredygtighed. Denne genopretningsplan lægger derfor særlig vægt på innovation og grønne EU-investeringer. EU kan på sit niveau fungere som igangsætter på disse områder ved at kombinere EU-politikker og -midler, der kan hjælpe medlemsstaterne med at opretholde eller fremskynde investeringer, der vil skabe beskæftigelse og efterspørgsel og styrke EU's evne til at drage fordel af globaliseringen.

De strategiske mål med genopretningsplanen er:

- at sikre hurtigt fremme af efterspørgslen og at øge forbrugernes tillid
- at reducere de menneskelige omkostninger ved den økonomiske nedgang og dens indvirkning på de svageste. Mange arbejdstagere og deres familier er ramt eller vil blive ramt af krisen. Der kan gøres en indsats for at begrænse tabet af arbejdspladser og for at hjælpe folk hurtigt tilbage til arbejdsmarkedet, i stedet for at de skal ud i langvarig arbejdsløshed
- at forberede Europa til at kunne drage fordel af væksten, når den vender tilbage igen, således at den europæiske økonomi er trimmet til kravene om konkurrenceevne og fremtidens behov som beskrevet i Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse. Det indebærer fortsættelse af de nødvendige strukturreformer, støtte til innovation og opbygning af en videnbaseret økonomi
- at fremskynde overgangen til en økonomi med et lavt kulstofforbrug. Hermed vil Europa være godt forberedt til at anvende sin strategi til begrænsning af klimaændringer og fremme af energisikkerheden: en strategi, der vil fremme ny teknologi, skabe nye grønne job og åbne nye muligheder på hurtigt voksende internationale markeder, vil dæmpe energiregningerne for borgere og virksomheder og reducere Europas afhængighed af udenlandske energikilder.

Den europæiske økonomiske genopretningsplan skal med de mål for øje:

- udnytte synergi og undgå negative afsmittende virkninger gennem en koordineret indsats
- anvende alle tilgængelige politikinstrumenter, finanspolitikker, strukturelle og finansielle markedsreformer og eksterne foranstaltninger

- sikre fuld kohærens mellem øjeblikkelige foranstaltninger og EU's mellemsigtede til langsigtede mål
- tage behørigt hensyn til problemets globale karakter og tilpasse EU's bidrag til internationale modforanstaltninger.

Der foreslås med denne europæiske økonomiske genopretningsplan en konjunkturudjævrende makroøkonomisk indsats over for krisen i form af en ambitiøs pakke af foranstaltninger til støtte for realøkonomien. Formålet er at undgå en dyb recession. Planen tager sit udgangspunkt i stabilitets- og vækstpagten og Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse. Planen omfatter:

- En øjeblikkelig budgetbistand på 200 mia. EUR (1,5 % af EU's BNP) ved forøgelse af medlemsstaternes budgetter med 170 mia. EUR (ca. 1,2 % af EU's BNP) og EU-støtte til øjeblikkelige foranstaltninger i størrelsesordenen 30 mia. EUR (ca. 0,3 % af BNP), og
- en række prioriterede aktioner, som tager deres udgangspunkt i Lissabon-strategien og samtidigt skal tilpasse vores økonomier til langsigtede udfordringer ved fortsat gennemførelse af strukturreformer, der tager sigte på at styrke vækstpotentialet.

2. STØTTE TIL REALØKONOMI OG GENSKABELSE AF TILLID

Eftersom økonomierne i alle medlemsstater i høj grad er forbundet med hinanden og deler et enhedsmarked og mange fælles politikker, skal enhver kriseindsats kombinere monetære aspekter og kreditaspekter, budgetpolitik og foranstaltninger i overensstemmelse med Lissabon-strategien for vækst og beskæftigelse.

2.1. Monetære vilkår og kreditvilkår

2.1.1. Den Europæiske Centralbanks og centralbankernes rolle

I den nuværende situation har den monetære politik også en vigtig rolle at spille. I lyset af forventningerne om lavere inflation på mellemlang sigt har Den Europæiske Centralbank (ECB) for euroområdet - sammen med andre EU-centralbanker - allerede sænket rentesatserne. ECB har signaleret, at der er mulighed for yderligere nedsættelse af rentesatserne. ECB har allerede demonstreret sin betydning for markedsstabiliteten gennem lån til bankerne og bidrag til likviditeten.

2.1.2. Bankernes rolle

Årsagen til problemerne i realøkonomien skal findes i den manglende stabilitet på de finansielle markeder. En troværdig og effektiv finansiell sektor er en forudsætning for en sund økonomi præget af vækst. Stabilisering af bankvæsenet er derfor første skridt i forsøget på at vende nedgangen og fremme et hurtigt og bæredygtigt opsving. EU skal bevare denne fælles dynamik for at genopbygge stabilitet og tillid i en stadigt skrøbelig finansiell sektor og skabe betingelser for vedvarende økonomisk genopretning. Krisen har vist risici ved den nuværende forvaltning af de finansielle markeder, som er blevet til virkelighed eller kan blive til virkelighed i perioder med voldsom uro. Reformtempoet vil blive opretholdt i de kommende

måneder for at genoprette stabiliteten og beskytte de europæiske borgeres og virksomheders interesser.

Det er imidlertid nu helt afgørende, at bankerne på ny indtager deres sædvanlige rolle med hensyn til at sikre likviditet og støtte investeringer i realøkonomien. Medlemsstaterne bør anvende den omfattende finansielle støtte, der er ydet til banksektoren, til at tilskynde til en tilbagevenden til normale låneaktiviteter og til at sikre, at centrale rentesænkninger også kommer låntagerne til gode. Kommissionen vil fortsætte med at overvåge de økonomiske og konkurrencemæssige konsekvenser af foranstaltninger, der træffes til støtte for banksektoren.

2.1.3. Rollen for Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling

Den nuværende krise kræver øgede interventioner fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB). EIB vil øge sine årlige interventioner i EU med omkring 15 mia. EUR i de kommende to år. Eftersom denne øgede aktivitet vil vedrøre lån, egenkapital, garantier og risikodelingsfinansiering, vil den også have en positiv indvirkning på supplerende investeringer fra private kilder. Samlet set vil den pakke, der foreslås af EIB, bidrage til at mobilisere yderligere investeringer over de kommende to år. For at bistå EIB med at øge sine finansieringsaktiviteter bør medlemsstaterne inden årets udgang træffe beslutning om at medregne dens reserver og derved styrke dens kapitalgrundlag i størrelsesordenen 60 mia. EUR, hvilket vil være et meget klart politisk signal til markederne og samtidigt øge bankens lånekapacitet signifikant. Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) forventes også at lægge 500 mio. EUR oveni sin årlige finansieringsindsats i de nye medlemsstater.

2.2. Budgetpolitik

Genoprettelsen af tilliden afhænger af Europas evne til at sætte gang i efterspørgslen ved anvendelse af budgetpolitikken inden for rammerne af den fleksibilitet, som stabilitets- og vækstpagten frembyder. Under de nuværende omstændigheder har budgetpolitikken en endnu vigtigere rolle at spille med hensyn til at stabilisere økonomierne og opretholde efterspørgslen.

Kun gennem en vægtig incitamentpakke kan Europa modvirke den forventede nedgang i efterspørgslen og de negative følgevirkninger for investeringer og beskæftigelse. Kommissionen foreslår derfor, at medlemsstaterne aftaler en koordineret budgetincitamentpakke, som bør være rettidig, målrettet og midlertidig, til øjeblikkelig gennemførelse.

Dette budgetincitament bør i 2009 for de nationale budgetters vedkommende være på 170 mia. EUR, hvilket svarer til 1,5 % af EU's BNP for at kunne frembringe mærkbar økonomi og beskæftigelsen - ud over den automatisk stabiliserende effekt. Udgifter og/eller skattenedsættelser, der indgår i budgetincitamentet, bør være i overensstemmelse med den fleksibilitet, som stabilitets- og vækstpagten sikrer, og styrke strukturreformerne under Lissabon-strategien. Dette budgetincitament bør være midlertidigt. Medlemsstaterne bør forpligte sig til at genoprette budgetterne og tilpasse dem til de mellemsigtede mål.

For at maksimere effekten bør der med budgetincitamentet tages hensyn til udgangspunktet for hver enkelt medlemsstat. Det er klart, at ikke alle medlemsstater befinder sig i samme

situation. De stater, der drog fordel af de gode tider til at opnå mere bæredygtige offentlige finanser og forbedre deres konkurrenceevne, har større spillerum nu. For de medlemsstater, navnlig uden for euroområdet, som har betydelige eksterne og interne budgetunderskud, bør budgetpolitikken i første række tage sigte på at korrigere denne situation.

Dette budgetincitament skal være velgennemtænkt og baseret på følgende principper:

(1) Det bør være rettidigt, midlertidigt, målrettet og koordineret

De nationale budgetincitamentpakker bør være:

- *rettidige*, således at de hurtigt kan støtte økonomisk aktivitet i perioden med ringe efterspørgsel, eftersom forsinkelser med gennemførelsen kan medføre, at den finanspolitiske effekt kun sætter ind, når opsvinget er på vej
- *midlertidige*, således at man undgår varige budgetforringelser, som ville underminere bæredygtigheden og senere kræve finansiering gennem vedvarende skatteforhøjelser
- *målrettede* mod kilden til de økonomiske problemer (stigende arbejdsløshed, ringe adgang til kredit for virksomheder/husholdninger osv. og støtte til strukturreformer), da dette maksimerer stabiliseringseffekten af begrænsede budgetressourcer
- *koordinerede*, således at de forstærker den positive effekt og sikrer budgetmæssig bæredygtighed på lang sigt.

(2) Det skal både omfatte indtægts- og udgiftsredskaber

Generelt anses diskretionære ændringer i de offentlige udgifter for at have større indvirkning på efterspørgslen på kort sigt end skattenedsættelser. Det skyldes, at nogle forbrugere vil foretrække at spare snarere end at bruge penge, medmindre skattenedsættelserne er tidsbegrænsede. Under hensyn til medlemsstaternes forskellige situationer kan der overvejes følgende foranstaltninger²:

- *Offentlige udgifter* har en kortsigtet indvirkning på efterspørgslen. Foranstaltninger, der kan gennemføres hurtigt og målrettes mod husholdninger, der er særligt hårdt ramt af den økonomiske nedgang, har tendens til at smitte direkte af på forbruget, f.eks. midlertidigt øgede overførsler til arbejdsløse eller lavindkomsthusholdninger eller midlertidig forlængelse af den periode, hvor der udbetales arbejdsløshedsunderstøttelse. Man kan også fremskynde offentlige investeringer i projekter, der kan være til gavn for SMV'er og støtte virkeliggørelse af langsigtede mål for det offentlige, f.eks. forøgelse af bevillingerne til infrastruktur eller indsatsen over for klimaændringerne
- *Garantier og lånetilskud for at kompensere for den øjeblikkelige usædvanligt høje risikopræmie* kan være særligt effektiv i en situation med generelle kreditstramninger. De kan bidrage til at afhjælpe en kortsigtet mangel på driftskapital, som på nuværende tidspunkt er et problem for mange virksomheder

² De generelle anbefalinger og de specifikke foranstaltninger for de prioriterede områder som beskrevet i dette dokument er underlagt reglerne for det indre marked og konkurrencereglerne, navnlig for statsstøtte.

- *Velgennemtænkte finansielle incitamenter* til fremme af tilpasningen af vores økonomier til langsigtede udfordringer som f.eks. klimaændringer, herunder incitamenter til at øge energieffektiviteten.
- *Lavere skatter og sociale bidrag*: lavere sociale bidrag fra arbejdsgivernes side kan have en positiv indvirkning på opretholdelse og skabelse af arbejdspladser, mens lavere beskatning af arbejdsindtægter kan forbedre købekraften, navnlig for lavtlønnede
- *Midlertidige nedsættelser* af standardmomssatserne kan foretages hurtigt og udgøre et finanspolitisk incitament til støtte for forbruget.

(3) Det skal gennemføres inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten

Budgetpolitikken bør af hensyn til behovet for at sikre fælles og troværdige politiske rammer gennemføres under stabilitets- og vækstpagten. Efter revisionen af pagten i 2005 kan der nu bedre tages hensyn til konjunkturforholdene, og den mellemsigtede og langsigtede finanspolitiske disciplin er styrket. De nye rammer er mere krævende i gode tider og giver mere fleksibilitet i dårlige tider. Ekstraordinære omstændigheder med både finansiell krise og recession berettiger til koordinerede budgetforhøjelser i EU. Det kan føre til, at visse medlemsstater overskrider referencegrænsen på 3 % af BNP. For medlemsstater med for store budgetunderskud vil der skulle foretages korrektioner i takt med økonomiens genopretning. Det er i fuld overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens procedurer som garanterer, at det for store overskud korrigeres i rette tid, og sikrer budgetmæssig bæredygtighed på lang sigt.

Stabilitets- og vækstpagten vil derfor blive anvendt skønsomt, hvilket vil sikre troværdige mellemsigtede finanspolitiske strategier. Medlemsstater, som iværksætter konjunkturudjævnende foranstaltninger, bør fremlægge et ajourført stabilitets- eller konvergensprogram ved udgangen af december 2008. Der skal i den forbindelse redegøres for de foranstaltninger, der vil blive iværksat for at korrigere den finanspolitiske situation og sikre langsigtet bæredygtighed. Kommissionen vil vurdere budgetincitamentforanstaltninger og stabilitets- og konvergensprogrammer på grundlag af ajourførte prognoser og vil give vejledning om de rette forholdsregler ud fra følgende mål:

- det skal sikres, at foranstaltninger, der på kort sigt øger underskuddet, kan korrigeres;
- budgetpolitikken skal forbedres på mellemlang sigt ved en styrkelse af de nationale budgetregler og -rammer
- de offentlige finansers langsigtede bæredygtighed skal navnlig sikres ved reformer, der dæmper stigningen i aldersrelaterede udgifter.

(4) Det bør ledsages af strukturreformer, der understøtter efterspørgslen og fremmer tilpasningsevnen

Selv om den mest umiddelbare indvirkning på vækst og beskæftigelse på kort sigt skal komme fra pengepolitiske og beskatningsmæssige incitamenter, skal en bred genopretningsplan også omfatte en ambitiøs **dagsorden for strukturreform**, der er skræddersyet efter de enkelte medlemsstaters behov og gør det muligt for dem at komme styrkede ud af krisen. Det er bl.a., fordi visse strukturreformer også kan bidrage til at understøtte den samlede efterspørgsel på kort sigt. Det er endvidere nødvendigt med

strukture reformer over for nogle af de underliggende årsager til den nuværende krise og at styrke økonomiens tilpasningsevne, som er nødvendig for hurtig genopretning.

En tilpasningsdygtig, fleksibel økonomi bidrager til at afbøde virkningerne af en økonomisk krise. Lissabon-strategien har allerede styrket den europæiske økonomis grundlag. Hvis de skræddersys korrekt, kan strukture reformer i tråd med Lissabon-strategien udgøre velegnede kortsigtede foranstaltninger over for krisen, eftersom de styrker den økonomiske tilpasningsevne og fleksibilitet. Medlemsstaterne bør overveje følgende foranstaltninger:

- *Støtte til købekraften gennem et bedre fungerende marked.* Politikker, der kan forbedre den måde, centrale markeder fungerer på, kan bidrage til at understøtte efterspørgslen ved at begrænse priserne og således styrke husholdningernes købekraft
- *Løsning af øjeblikkelige konkurrenceevneproblemer.* Medlemsstater med inflation og konkurrenceevneproblemer er nødt til hurtigt at træffe foranstaltninger, der styrker forbindelsen mellem lønfastsættelsesmekanismen og udvikling i produktiviteten
- *Støtte til beskæftigelse og forbedring af mulighederne for jobskifte.* Den største arbejdsmarkedsudfordring i øjeblikket er at undgå, at virksomheder, der forbigående er påvirket af kortvarige efterspørgselsproblemer, afskediger arbejdskraft, uden at det er nødvendigt. I en sådan situation kan det være påkrævet med mere fleksible arbejdstidsordninger eller forbedret arbejdsformidlingsservice
- *Begrænsning af regler og administrative byrder for virksomheder.* Sådanne reformer kan bidrage til at øge produktiviteten og styrke konkurrenceevnen. Foranstaltninger, der kan gennemføres hurtigt, omfatter en fortsat indsats for at reducere den tid, det tager at starte en virksomhed.

2.3. Aktioner inden for Lissabon-strategiens fire prioriterede områder

For at opnå den største nytteeffekt og nå genopretningsplanens mål, som er at beskytte borgerne og forhindre, at krisen står i vejen for, at EU kan pleje sine mere langsigtede interesser og opfylde behovet for at investere i fremtiden, bør der være en tæt forbindelse mellem de finanspolitiske incitamenter og indsats på de fire prioriterede områder under Lissabon-strategien (borgere, virksomheder, infrastruktur og energi samt forskning og innovation), som der redegøres for i dette afsnit. For at nå dette vil Kommissionen som led i dens årlige Lissabon-pakke udsende individuelle rapporter for hver medlemsstat den 16. december, som vil omfatte forslag til anbefalinger.

En smart kombination af EU's politikker og midler kan fungere som en katalysator for nøgleinvesteringer, der bringer EU i retning af fremtidig bæredygtig velfærd. Det er lige så vigtigt at skabe stabile forudsigelige rammebetingelser for at øge tilliden, lette investeringerne og arbejde for de mindst omkostningskrævende løsninger på fælles problemer. Formålet med nogle af de aktioner, der foreslås i dette afsnit, er at fremskynde en direkte EU-finansiering for at bidrage til en finanspolitisk stimulering og bistå medlemsstaterne i gennemførelsen af deres politikker. Formålet med andre aktioner er at forbedre rammebetingelserne for fremtidige investeringer, mindske de administrative byrder og fremskynde innovationsindsatsen. Samlet set udgør aktionerne en integreret pakke: de budgetmæssige implikationer bør være i overensstemmelse med de principper, der er redegjort for i det foregående afsnit.

2.3.1. Beskyttelse af beskæftigelsen og fremme af iværksætteri

Det må være en topprioritet at beskytte Europas borgere mod de værste virkninger af finanskrisen. De er de første, der rammes, enten som arbejdstagere, husholdninger eller iværksættere. Medlemsstaterne bør aktivt inddrage arbejdsmarkedets parter i løsningen af de beskæftigelsesmæssige og sociale problemer som følge af finanskrisen.

a) Mennesker

Gennemførelsen af en aktiv inddragelse på arbejdsmarkedet og integrerede flexicurity-politikker med fokus på aktiveringsforanstaltninger, omskoling og opgradering af kvalifikationer er af stor betydning for at fremme beskæftigelsesevnen, sikre en hurtig reintegrering på arbejdsmarkedet af arbejdstagere, der har mistet deres arbejde, og undgå langtidsarbejdsløshed. I denne kontekst vil en tidssvarende social beskyttelse, der skaber incitamenter til at arbejde, samtidig med at man opretholder købekraften, også være af stor betydning.

1. Iværksættelse af et omfattende europæisk initiativ til støtte for beskæftigelsen

- a) Kommissionen foreslår at forenkle kriterierne for støtte fra Den Europæiske Socialfond (ESF) og fremskynde forskudsbetalingerne fra begyndelsen af 2009, så medlemsstaterne har tidligere adgang til op til 1,8 mia. EUR, sådan at de:
- som led i flexicurity-strategierne hurtigt kan **styrke aktiveringsordningerne**, især for de lavtuddannede, hvilket indebærer personlig rådgivning, intensiv uddannelse/omskoling af arbejdstagere, lærlingekontrakter, beskæftigelsesordninger med offentlig støtte samt tilskud til selvstændig erhvervsvirksomhed, oprettelse af virksomheder og
 - give deres programmer nyt fokus ved at **koncentrere støtten om de mest sårbare** og i givet fald vælge fuld fællesskabsfinansiering af projekter i denne periode,
 - forbedre overvågning og **matchning af kompetenceudviklingen og -opgraderingen** med eksisterende og forventede ledige stillinger; dette vil blive gennemført i snævert samarbejde med arbejdsmarkedets parter, offentlige arbejdsformidlingskontorer og universiteter.

I et samarbejde med medlemsstaterne foreslår Kommissionen at omprogrammere ESF-udgifterne for at sikre, at de umiddelbare prioriteringer opfyldes

- b) Kommissionen vil også foreslå en revision af reglerne for **Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen**, så den kan intervenere hurtigere inden for nøglesektorer (såsom bilindustrien), enten for at medfinansiere uddannelse og jobformidlinger for dem, der har mistet deres job, eller for at holde på de faglærte arbejdere, som der vil være brug for, når først økonomien retter sig op igen. Kommissionen vil se nærmere på, hvilke midler der er til rådighed for fonden i lyset af gennemførelsen af de reviderede regler.

2. Efterspørgsel efter arbejdskraft

- Medlemsstaterne bør overveje at **nedsætte de arbejdsgivernes sociale udgifter for de lavere indkomster for at fremme beskæftigelsesevnen hos de lavere**

uddannede arbejdere. Medlemsstaterne bør også overveje at indføre innovative løsninger (f.eks. tjenesteydelseschecks til rengøringshjælp og børnepasning, midlertidig støtte til ansættelse for sårbare grupper), som allerede er indført med succes i dele af EU.

- Rådet bør før forårsmødet i Det Europæiske Råd vedtage det foreslåede direktiv om at gøre ordningen med **nedsatte momssatser for arbejdsintensive tjenesteydelser** permanent.

b) Erhvervslivet

Tilstrækkelig god og overkommelig adgang til finansiering er en forudsætning for investeringer, vækst og jobskabelse i den private sektor. Det er nødvendigt, at medlemsstaterne anvender den indflydelse, de har, ved at stille en omfattende finansiell støtte til rådighed for banksektoren for at sikre, at bankerne genoptager deres normale udlånsvirksomhed. For at støtte små virksomheder og iværksætteri skal EU og medlemsstaterne hurtigt tage skridt til at mindske de administrative byrder for små og mellemstore virksomheder og mikrovirksomheder, især ved sørge for hurtig vedtagelse af Kommissionens forslag herom. Til dette formål bør den europæiske lov om små virksomheder gennemføres så hurtigt som muligt.

EU's statsstøtteregler tilbyder en lang række muligheder for at yde finansiell støtte til virksomheder, regioner arbejdstagere/arbejdsløse og for at stimulere efterspørgslen. Samtidig er der hermed garanti for fælles spilleregler, og det sikres tillige, at statsstøtte anvendes til at støtte EU-målsætninger såsom F&U, innovation, informations- og kommunikationsteknologi (IKT), transport og energieffektivitet og ikke til på urimelig måde at fordreje konkurrencen ved at begunstige særlige virksomheder eller sektorer. Under de nuværende ekstraordinære omstændigheder er adgang til finansiering et emne af stor betydning for erhvervslivet, og Kommissionen vil opstille midlertidige retningslinjer, der giver mulighed for statsstøtte i forbindelse med långivning (se nedenfor).

3. Bedre adgang til finansiering for erhvervslivet

- **EIB har lavet en samlet pakke på 30 mia. EUR med henblik på lån til SMV'er, en stigning på 10 mia. EUR i forhold til bankens normale långivning i denne sektor.**
- EIB vil også styrke sin **långivning til mellemstore virksomheder**, som er en nøglesektor i EU's økonomi, med 1 mia. EUR om året. Desuden vil EIB stille yderligere 1 mia. EUR til rådighed for EIF med henblik på mezzaninfinansiering.
- Kommissionen vil udarbejde en **forenklingspakke**, især for at **fremskynde beslutningstagningen på statsstøtteområdet**. Enhver form for statsstøtte bør kanaliseres gennem horisontale ordninger, der er udformet, så de fremmer Lissabonmålene, navnlig forskning, innovation, uddannelse, miljøbeskyttelse og især rene teknologier og energieffektivitet. Kommissionen vil **midlertidigt give medlemsstaterne lov til at lette adgangen til finansiering for virksomheder** i form

af subsidierede garantier og lånesubsidier for investeringer i produkter, der går ud over EU miljøstandarder³.

4. Mindskelse af de administrative byrder og fremme af iværksætteri

Med udgangspunkt i loven om små virksomheder og for i betydeligt omfang at **mindske de administrative byrder for virksomhederne**, fremme deres cash flow og hjælpe flere mennesker med at blive iværksættere, bør EU og medlemsstaterne:

- sikre, at det blive muligt at **oprette en virksomhed** inden for tre dage uden omkostninger, og at formaliteterne ved ansættelse af den første medarbejder kan opfyldes via et centralt kontaktpunkt,
- fjerne kravet om, at **mikrovirksomheder** skal udarbejde årsregnskaber (den skønnede besparelse for disse virksomheder er 7 mia. EUR om året) og begrænse kapitalkravene til det europæiske private selskab til én euro,
- fremskynde vedtagelsen af forslaget om vedtægten for **det europæiske private selskab**, så den fra begyndelsen af 2009 kan lette SMV'ernes erhvervsaktiviteter på tværs af grænserne og gøre det muligt for dem at arbejde under en fælles sætte selskabsregler i hele EU,
- sikre, at offentlige myndigheder **betaler fakturaer**, herunder til SMV'er, for leverancer og tjenesteydelser inden for en måned for at mindske likviditetsproblemer og acceptere e-fakturering som ligestillet med papirfakturering; den eventuelle gæld, offentlige organer måtte have, bør også indfris,
- nedsætte gebyrerne for **patentansøgninger** og opretholdelse af patenter med 75 % og halvere omkostningerne i forbindelse med EU-varemærket.

2.3.2 Fortsatte investeringer i fremtiden

Vi er i dag vidne til begyndelsen på et gennemgribende strukturskifte i retning af en kulstoffattig økonomi. Dette giver EU en mulighed for at skabe nye virksomheder, nye industrier og millioner af nye vellønnede job. Alle sektorer skal deltage: f.eks. den nylige beslutning om sundhedseftersynet af den fælles landbrugspolitik medfører en bevilling på 3 mia. EUR for klimavenlige investeringer i udvikling i landdistrikter. Det er her, at en indsats på kort sigt kan medføre øjeblikkelige og varige fordele for EU. For at accelerere investeringerne vil Kommissionen tydeliggøre de juridiske rammer for partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor med det sigte at gennemføre omfattende infrastruktur- og forskningsinvesteringer for at lette denne blandende finansieringsmåde.

³ Dette vil blive gjort ved at hæve den nuværende "sikre" beløbstærskel (safe harbour threshold) på 1,5 mio. EUR for risikokapital til 2,5 mio. EUR og ved at gøre det muligt på visse betingelser og op til visse maksimalbeløb a) at yde støtte til garantier for lån for visse kriseramte virksomheder, der har vanskeligt ved at opnå lån, og b) at yde støtte op til 50 % (for SMV'er og 25 % (for store virksomheder) af referencesatsen for lån til investeringer i fremstilling af produkter, der i overensstemmelse med eller er mere vidtgående end nye fællesskabsstandarder, som øger niveauet for miljøbeskyttelse, og som endnu ikke er trådt i kraft.

c) Infrastruktur og energi

Nøglen til at maksimere fordelene og minimere omkostningerne er at gå målrettet efter de muligheder, der er for at øge energieffektiviteten i f.eks. bygninger, i forbindelse med belysning, afkølings- og opvarmningssystemer og andre teknologier såsom køretøjer og maskineri. Allerede på kort sigt kan der høstes omfattende positive resultater for husholdninger og virksomheder.

Samtidig er det nødvendigt, at Europa fremskynder sine investeringer i infrastruktur, navnlig i miljøvenlige transportformer, som indgår som led i de transeuropæiske net (TEN), IKT-højhastighedsnetværk og energisammenkoblinger og paneuropæiske forskningsinfrastrukturer. En fremskyndelse af infrastrukturinvesteringerne vil ikke blot afbøde virkningerne af den drastiske nedgang inden for bygge- og anlægssektoren i de fleste medlemsstater, den vil også styrke Europas potentiale for bæredygtig vækst på længere sigt. Især i energisektoren ville en række højtprofilerede transeuropæiske projekter hjælpe med at øge EU's energisikkerhed og integrere flere medlemsstater i det europæiske eltransmissionsnet.

5. Fremskyndelse af investeringerne til modernisering af Europas infrastruktur

- I hvert fald i de kommende to år er det usandsynligt, at **EU's budget** vil bruge det fulde beløb, der er fastlagt i de finansielle overslag. For 2009 og 2010 foreslår Kommissionen derfor at mobilisere yderligere **5 mia. EUR til transeuropæiske energisammenkobling og projekter vedrørende bredbåndsinfrastruktur**. For at dette kan ske, er det nødvendigt, at Rådet og Parlamentet opnår enighed om at ændre de finansielle overslag, samtidig med at man holder sig inden for nuværende budgets grænser.
- Med en finansieringsramme på over 347 mia. EUR for 2007-2013 ydes der i kraft af samhørighedspolitikkerne betydelig støtte til medlemsstaternes og regionernes offentlige investeringer. Imidlertid er der risiko for, at presset på de nationale budgetter vil sætte farten ned i de planlagte investeringer. For umiddelbart at sætte skub i økonomien **bør gennemførelsen af strukturfondene fremskyndes**. Til dette formål:
 - vil Kommissionen foreslå at øge forfinansieringen af programmer, så der stilles 4,5 mia. mia. EUR til rådighed tidligere i 2009
 - bør medlemsstaterne benytte den forhåndenværende fleksibilitet til at fremskynde finansieringen af projekter ved at øge den andel, der finansieres af Fællesskabet
 - vil Kommissionen foreslå en række andre foranstaltninger, der skal fremrykke gennemførelsen af omfattende investeringsprojekter, lette anvendelsen af finansieringstekniske midler, forenkle behandlingen af forskud udbetalt til statsstøttemodtagere og udvide antallet af muligheder for støtteberettigede udgifter efter standardsats for alle fondene.

Kommissionen understreger, at der er behov for hurtig vedtagelse af disse forslag.

- Ved udgangen af marts 2009 vil Kommissionen iværksætte en indkaldelse af forslag beløbende sig til 500 mio. EUR for **transeuropæiske transportprojekter (TEN-T-**

projekter), og med dette beløb vil der kunne påbegyndes anlægsarbejder før udgangen af 2009. Dette vil fremrykke eksisterende midler, som ville være blevet omallokeret i forbindelse med midtvejsgennemgangen af det flerårige TEN-T-program i 2010.

- Parallelt hermed **vil EIB i betydeligt omfang øge sin finansiering** af klimaændringer, energisikkerhed og infrastrukturinvesteringer med op til 6 mia. EUR om året, samtidig med at man fremskynder implementeringen af de to innovative finansielle instrumenter, der er udviklet af EIB og Kommissionen i fællesskab, nemlig finansieringsfaciliteten med risikodeling til støtte for F&U og lånegarantiinstrumentet for TEN-T-projekter, der skal stimulere til større deltagelse fra den private sektors side.
- **EBRD vil mere end fordoble sine bestræbelser i retning af større energieffektivitet, afbødning af virkningerne af klimaændringerne og med hensyn til tilrådighedsstillelse af finansielle midler til kommuner og andre infrastrukturtjenester.** Dette kunne ved mobilisering af finansiering fra den private sektors side føre til investeringer på 5 mia. EUR.

6. Forbedring af energieffektiviteten i bygninger

Medlemsstaterne og EU-institutionerne bør i et samarbejde træffe hasteforanstaltninger for at forbedre energieffektiviteten i boligmassen og offentlige bygninger og arbejde for en større anvendelse af "grønne" produkter.

- Medlemsstaterne bør stille store krav for at sikre, at offentlige bygninger og både privat og socialt boligbyggeri opfylder de højeste europæiske standarder for **energieffektivitet** og gør dem til genstand for energimærkning med jævne mellemrum. For at gøre det lettere at nå deres nationale mål bør medlemsstaterne overveje at nedsætte ejendomsbeskatningen af energieffektive bygninger. Kommissionen har netop fremlagt forslag⁴ om en omfattende opgradering af energieffektiviteten i bygninger og opfordrer Rådet og Parlamentet til at give vedtagelsen af disse høj prioritet.
- Desuden bør medlemsstaterne **omprogrammere deres strukturfondes operationelle programmer**, så der afsættes en større del til energieffektive investeringer, herunder i de tilfælde hvor de finansierer socialt boligbyggeri. For at skabe en bredere vifte af muligheder foreslår Kommissionen en ændring af strukturfondsforordningerne for at støtte dette initiativ og understreger behovet for hurtig vedtagelse af disse ændringer.
- Kommissionen vil samarbejde med EIB og en række nationale udviklingsbanker om at lancere en **fond i 2020 for energi, klimaændringer og infrastruktur** til finansiering af egenkapital- og kvasi-egenkapitalprojekter.
- Kommissionen opfordrer medlemsstaterne og industrien til hurtigt at udvikle **innovative finansieringsmodeller**, f.eks. hvor moderniseringer finansieres ved tilbagebetalinger over en årrække, der er baseret på besparelser på energiregningen.

⁴ KOM(2008) 755 af 13.11.2008.

7. Fremme af en hurtig satsning på "grønne produkter"

- Kommissionen vil foreslå **nedsatte momssatser for grønne produkter og tjenesteydelser, der især tager sigte på at forbedre energieffektiviteten i bygninger**. Den opmuntrer medlemsstaterne til at skabe yderligere incitamenters for forbrugerne for at stimulere efterspørgslen efter miljøvenlige produkter.
- Desuden bør medlemsstaterne hurtigt **opstille krav til miljøegenskaber** for eksterne strømforsyninger, standby og off-mode forbruget af el, set-top bokse og glødelamper.
- Kommissionen vil hurtigst muligt forberede foranstaltninger for **andre produkter, som frembyder et stort potentiale for energibesparelser**, såsom fjernsyn, rumbelysning, køleskabe og fryser, vaskemaskiner, varmtvandsbeholdere og klimaanlæg.

d) Forskning og innovation

Finanskrisen og det efterfølgende pres på de finansielle ressourcer, både offentlige og private, kan friste nogle til at udsætte eller foretage betydelige nedskæringer i planlagte F&U- og uddannelsesinvesteringer, som det skete, sidste gang Europa blev ramt af en økonomisk nedgang. Når man ser tilbage, førte disse beslutninger til et alvorligt spild af kapital og viden med meget negative følger for Europas vækst og beskæftigelsesudsigter på længere sigt. Imidlertid har der også været eksempler på lande, både i og uden for Europa, som var fremsynede nok til at øge udgifterne til F&U og uddannelse i vanskelige økonomiske tider, hvorved de lagde grundlaget for deres stærke stilling med hensyn til innovation.

8. Forøgelse af investeringerne i F&U og innovation

Medlemsstaterne og den private sektor bør øge de planlagte investeringer i uddannelse og F&U (i overensstemmelse med **deres nationale F&U-mål**) for at stimulere væksten og produktiviteten. De bør også overveje, hvordan de kan **øge den private sektors investeringer i F&U**, f. eks. ved at tilbyde skattemæssige incitamenters, tilskud og/eller subsidier. Medlemsstaterne bør fastholde deres investeringer for at øge kvaliteten i uddannelsen.

9. Udvikling af rene teknologier til biler og bygge- og anlægsvirksomhed

For at **støtte innovation inden for fremstilling, især inden for bygge- og anlægssektoren og bilindustrien**, som allerede i den seneste tid har set efterspørgslen styrtdykke som et resultat af krisen, og som også står over for betydelige udfordringer i forbindelse med overgangen til grøn økonomi, foreslår Kommissionen at lancere **3 større partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor**:

- **I bilindustrien drejer det sig om et "initiativ for grønne biler i Europa"**, der indebærer forskning inden for en bred vifte af teknologier, der er af væsentlig betydning for at skabe et gennembrud i anvendelsen af vedvarende og ikke-forurenende energikilder og med hensyn til at skabe sikkerhed og en flydende trafikafvikling. Partnerskabet skal finansieres af Fællesskabets, EIB's, industriens og medlemsstaternes bidrag med en samlet bevillingsramme på mindst 5 mia. EUR. I denne sammenhæng vil EIB yde omkostningsbaserede lån til bilproducenter og -leverandører for at finansiere innovation, især teknologier, der forbedrer bilernes sikkerhed og miljøpræstationer, f.eks. elbiler. Foranstaltninger på efterspørgselssiden, såsom en

nedsættelse i medlemsstaterne af registreringsafgifter og vejsskatter, især for biler med lavere udslip, samt bestræbelser for at skrotte gamle biler bør indgå som en del af initiativet. Desuden vil Kommissionen støtte udviklingen af et indkøbsnetværk af regionale og lokale myndigheder, så man kan samle efterspørgslen efter rene busser og andre køretøjer og fremskynde implementeringen af CARS21-initiativet.

- **Inden for bygge- og anlægssektoren** drejer det sig om et **europæisk initiativ for at skabe energieffektive bygninger**, der skal fremme grønne teknologier og udviklingen af energieffektive materialer i nye og renoverede bygninger med henblik på en kraftig reduktion af deres energiforbrug og CO₂-udslip⁵. Initiativet bør have en betydelig regulatorisk og standardiseringsmæssig komponent og vil involvere et indkøbsnetværk af regionale og lokale myndigheder. Den skønnede bevilling til dette partnerskab er 1 mia. EUR. Initiativet vil blive bakket op af specifikke aktioner foreslået under aktion 5 og 6 vedrørende infrastruktur og energieffektivitet.
- **Øget anvendelse af teknologi i fremstillingsindustrien "et initiativ vedrørende fremtidens fabrikker"**: Målet er at hjælpe fabrikkerne i EU på tværs af alle sektorer med at tilpasse sig den globale konkurrence ved at øge EU's fremstillingsindustri teknologiske base ved udvikling og integration af fremtidens støtteteknologier, såsom ingeniørteknologi for adaptable maskiner og industriprocesser, IKT og avancerede materialer. Den skønnede bevilling til denne aktion er 1,2 mia. EUR.

10. Bredbånd til alle

Højhastighedsinternetforbindelser virker fremmende for en hurtig udbredelse af teknologi som på sin side skaber efterspørgsel efter innovative produkter og tjenesteydelser. At få udstyret Europa med moderne infrastruktur er lige så vigtigt som at anlægge jernbaner i det nittende århundrede. For at befæste Europas førende rolle inden for fast og trådløs kommunikation og fremskynde udviklingen af tjenesteydelser med høj merværdi bør Kommissionen og medlemsstaterne arbejde sammen med interessenterne om at udvikle en **bredbåndsstrategi** for at fremskynde opgraderingen og udvidelsen af netværkerne. Strategien vil blive støttet med offentlige midler for at skabe bredbåndsadgang til områder, der er underforsynede, og områder, hvor omkostningerne er høje og markedet ikke kan levere. Målet bør være at nå op på 100 % dækning med højhastighedsinternet i 2010. Desuden og ligeledes med henblik på at opgradere de eksisterende netværker bør medlemsstaterne fremme konkurrencedygtige investeringer i fibernetværker og slutte op bag Kommissionens forslag om at frigøre spektrum til trådløst bredbånd. Ved anvendelse af de midler, der er nævnt i aktion 5, vil Kommissionen kanalisere yderligere 1 mia. EUR over i disse netværksinvesteringer 2009/10.

3. GLOBALE LØSNINGER

De udfordringer, som EU nu står over for, er en del af de makroøkonomiske udfordringer, der var i forgrunden ved det nylige topmøde om finansmarkederne og verdensøkonomien i Washington. Denne europæiske økonomiske genopretningsplan vil være en del af EU's bidrag til et snævrere internationalt makroøkonomisk samarbejde - også med de nye vækstlande - som skal genskabe væksten, undgå negative afsmittende virkninger og støtte

⁵ Bygninger tegner sig for tiden for 40 % af energiforbruget.

udviklingslandene. EU har i de seneste årtier draget stor fordel af de øgede grænseoverskridende kapital- og handelsstrømme med udviklingslandene og stigende grad også med de nye vækstøkonomier. Finanskrisen har vist, hvor afhængige landene i verden er blevet af hinanden. Det omfang og den hurtighed, hvormed et tab af tillid i en del af verden snart påvirkede finansmarkederne og fik en afsmittende virkning i realøkonomierne verden over, er med rette et problem, der giver anledning til bekymring. I verden af i dag er en rystelse på et systemisk vigtigt finansmarked et globalt problem og skal behandles som sådant. Så et væsentligt element i en koordineret EU-respons på den økonomiske nedgang vil skulle bestå af et snævrere samarbejde med vores internationale partnere om at tage udfordringerne op både ude og hjemme, herunder også i udviklingslandene, som vil være blandt de hårdest ramte.

Der skal holdes gang i verdenshandelen

En genopretning i Europa afhænger af vores virksomheders evne til at gøre bedst mulig brug af de muligheder, som de globale markeder tilbyder. Om Europa igen vi opleve solid vækst vil også afhænge af dets evne til at eksportere. At holde handelsforbindelserne og investeringsmulighederne åbne er også det bedste middel til at begrænse den globale virkning af krisen, eftersom det globale opsving vil være yderst afhængigt af en holdbar økonomisk præstation fra vækst- og udviklingsøkonomiernes side.

Vi må derfor holde fast i vores forpligtelse til at åbne markeder over hele verden og samtidig holde vores eget marked så åbent som muligt, ligesom vi skal insistere på, at tredjelandene gør det samme. For at nå dette mål må Europa igen gå i aktion for at realisere følgende:

- Europa bør nå frem til en hurtig aftale om en **global handelsordning** inden for rammerne af WTO's Doha-runde. Efter det fornyede tilsagn, der blev givet på topmødet i Washington den 15. november, har Kommissionen straks sammen med centrale WTO-partnere sat yderligere bestræbelser i gang for at nå frem til enighed om aftalens nærmere indhold inden udgangen af året. En succesrig runde vil sende et kraftigt kortfristet signal om tillid i en ny global økonomisk orden. Med tiden vil dette medføre fordele for forbrugere og virksomheder over hele verden i form af lavere priser, ved at de resterende høje toldsatser på vigtige partnermarkeder sænkes.
- Europa bør fortsat støtter den økonomiske og sociale konsolidering i kandidatlandene og **vestlige Balkanlande** i EU og regionens fælles interesse. Til dette formål vil Kommissionen udarbejde en "krisepakke" beløbende sig til over 120 mio. EUR, som kan geares op til et beløb på 500 mio. EUR i form af lån fra internationale finansieringsinstitutter.
- Europa bør **skabe et netværk af vidtgående frihandelsaftaler i sit naboområdet** som et skridt i retning af et mere integreret regionalt marked. Med udgangspunkt i sin naboskabspolitik kan EU bygge på Middelhavsunionen og sine planer om et nyt østpartnerskab.
- Europa bør optrappe bestræbelserne på at sikre nye og ambitiøse **frihandelsaftaler** med andre handelspartnere.
- Europa bør indgå i et snævert arbejdsfællesskab med USA's nye regering, herunder også inden for rammerne af **Det Transatlantiske Økonomiske Råd**. Der kunne også gøres en indsats for at skabe et mere effektivt regulatorisk samarbejde andre vigtige industrilande, såsom Canada og Japan.

- Europa bør fortsætte **dialogerne med vigtige bilaterale partnere**, såsom Kina, Indien, Brasilien og Rusland og sammen med dem drøfte problemer omkring offentlige indkøb, konkurrence og intellektuel ejendomsret.

Klimaændringerne

Krisen er opstået, netop som vi står over for et omfattende strukturskifte i retning af en kulstoffattig økonomi. Målet om at bekæmpe klimaændringerne kan kombineres med nye store økonomiske muligheder for udvikling af nye teknologier og skabe arbejdspladser og øge energisikkerheden.

Enighed på decembermødet i Det Europæiske Råd og med Europa-Parlamentet om EU's interne klimaændringsstrategi vil styrke den førende rolle, EU skal søge af spille for at sikre en ambitiøs internationale aftale om klimaændringer på UNFCCC-konferencen i København ved udgangen af 2009.

Støtte til udviklingslandene

Den aktuelle krise vil yderligere øge de eksisterende pres på udviklingslandene, som ofte står i en svagere situation. Så det er så meget vigtigere, at EU og andre holder fast ved deres tilsagn om at nå årtusindudviklingsmålene (MDG). Det kan også blive nødvendigt for udviklede lande, såsom EU-landene, at skabe nye, fleksible og innovative instrumenter for at hjælpe udviklingslandene med at stå imod over for krisen og dens hurtige indvirkning (som f. eks. EU's nylige fødevarerhjælpefacilitet).

En fortsat indsats for at hjælpe de nye vækstlande og udviklingslandene med at slå ind på en kurs i retning af bæredygtig vækst er af særlig relevans i den periode, der fører op til den internationale konference om udviklingsfinansiering, som finder sted i Doha fra den 29. november til den 2. december. På dette møde vil EU, som i 2007 stadig var den største donor af oversøisk udviklingsbistand (ODA), bekræfte sit tilsagn om at nå op ODA-målet på 0,56 % af BNP i 2010 og 0,7 % i 2015. De andre donorer vil også blive opfordret til at fortsætte med at arbejde frem mod disse mål.

Støtte til bæredygtig udvikling, bl.a. ved at opfylde ODA-mål og MDG-mål, men også ved at tage de globale udfordringer omkring regeringsførelse op, er særlig vigtigt i økonomiske krisetider. Deling af fordelene ved bæredygtig vækst, kampen mod klimaændringer, opretholdelse af energi- og fødevarerikkerhed og god regeringsførelse er indbyrdes forbundne udfordringer, hvor de internationale finansielle institutioner, ligesom andre internationale organer, også har en betydelig rolle at spille.

5. KONKLUSIONER

Det er klart, at EU står over for en vanskelig tid i de kommende måneder, da virkningerne af den økonomiske afmatning i Europa og hele verden sætter beskæftigelsen og efterspørgslen under pres. Men medlemsstaterne og de europæiske institutioner kan ved at handle i fællesskab genoprette forbrugernes og erhvervslivets tillid, få gang i långivningen igen og stimulere til investeringer i vores økonomier og derved skabe arbejdspladser og hjælpe de arbejdsløse med at finde nyt arbejde. **Den europæiske økonomiske genopretningsplan**, der er omhandlet i denne meddelelse skal skabe grundlaget for en hurtig aftale mellem medlemsstaterne om at få gang i Europas økonomi igen.

Europa-Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet til at give sin fulde støtte til denne europæiske økonomiske genopretningsplan.

Den opfordrer stats- og regeringscheferne til på deres møde den 11. og 12. december 2008 at:

- (1) vedtage den europæiske økonomiske genopretningsplan
- (2) anmode Europa-Kommissionen og Rådet om at arbejde sammen om at sikre, at kombinationen af foranstaltninger på EU-plan og på nationalt plan når op på mindst 1,5 % af BNP
- (3) sikre, at de opdaterede stabilitets- og konvergensprogrammer, herunder de nationale stimuleringsforanstaltninger, vurderes i overensstemmelse med de procedurer, der fastlagt i stabilitets- og vækstpakken, samtidig med at der gøres brug af den fleksibilitet, denne åbner mulighed for
- (4) vedtage de 10 aktioner, der er skitseret i den europæiske økonomiske genopretningsplan og opfordre Rådet og Parlamentet til at fremskynde eventuel lovgivningsmæssig aktivitet, der er nødvendig for at gennemføre disse foranstaltninger
- (5) opnå enighed på grundlag af Kommissionens bidrag før forårsmødet i Det Europæiske Råd om at vurdere de fremskridt, der gøres med gennemførelsen af planen for at finde frem til, hvilke yderligere foranstaltninger der er nødvendige på EU-plan og på medlemsstatsplan for at stimulerer genopsvinget
- (6) fortsætte med at arbejde snævert sammen med internationale partnere med henblik på at gennemføre globale løsninger for styrke den globale regeringsførelse og fremme det økonomiske genopsving.